

Vārtt. Vop. 13, 4. — Vgl. तर्करि, तर्करीतु, तर्कणा.

तर्क, तर्कति gehen Vop. in Dhātup. 11, 23.

तर्कत m. 1) Jahr Çārdar. im ÇKDr. — 2) N. eines Strauchs, Cassia Tora Lin. (चक्रमर्द), Riān. im ÇKDr.

तर्मन् n. Spitze des Opferpfostens Uóval. zu Uñādis. 4, 144. AK. 2, 7, 13. H. 825 (nach dem Sch. m. n.). — Vgl. मुतर्मन्.

तर्म्य (von 1. तर्) nach Sā. m. N. pr. eines Mannes RV. 5, 44, 12.

तर्ष (तृष्), तर्ष्यति Dhātup. 26, 118. ved. तृषाणैः ततर्ष, ved. तातृष्यम् und तातृषाणैः अतर्षतः तृषिवा und तर्षिवा P. 1, 2, 25. Vop. 26, 205. dürsten, lechzen: मयं इवापो न तृष्यते बभूथ RV. 1, 175, 6. यस्तातृषाणा उभयाय न्मने मयः कृषोषि 31, 7, 5, 61, 7. मा तुधन्मा तृषत् AV. 2, 29, 4. ये तातृषु-दैवत्रा जेहेमानाः RV. 10, 15, 9. ववृषुस्तृष्यतः कामम् 8, 68, 5. अत्रातृषाणा-न् 2, 19, 7, 5, 36, 1, 7, 69, 6, 3, 33, 2. तातृषाणै 1, 130, 2, 173, 11, 2, 4, 6, 6, 15, 5. तृषिवेवानिषं स्वाडु पिबतं सरितो पयः BHāt. 7, 106. ततृषुः 14, 30. अतृषन् 15, 51. absol. तर्षम् P. 3, 4, 57. द्यक्तर्ष (oder द्यक्तं तर्ष) गाः पाययति Sch. तृषितं durstig gaṇa तारकादि zu P. 5, 2, 36 (von तृष् f.). TRIK. 3, 1, 3. H. 393. RV. 1, 16, 5. MBh. 3, 101. 2373. Suçr. 4, 360, 1. Çāk. 146. VARĀH. BRH. S. 26 (25), 20. KATHĀS. 25, 131. GHAT. 9. nach einer Beute lechzend, gierig: भोगिन् Rr. 1, 18. mit einem infin.: तृषितान्या-कृवे भोक्तुं नृपमासानि HARIV. 5033. Vgl. अतृषित. तर्षित durstig TRIK. 3, 1, 3. BHĀG. P. 9, 6, 27. lechzend nach, heftig verlangend: रामदर्शनं R. 2, 104, 1. — caus. dürsten lassen: न वै ऽतीतृषाम RV. 4, 34, 11. — Vgl. तृष्, तृषा, तृष्, तृषन्, तृषा.

— अनु s. अनुतर्ष, अनुतर्षणा.

— वि dürsten, schwächen: गुणा मे मा वि तृषन् VS. 6, 31. अदित्या वा अस्माहोकादमुं लोकमायत्ते ऽमुष्मिं लोके व्यतृष्यन् TS. 1, 5, 4, 4. KĀTH. 8, 3, 9, 12, 26, 6. — caus. schwächen lassen: गुणान्मे मा वि तीतृषः TS. 3, 2, 8, 3. KĀTH. 8, 3. ये (वाचं) वितर्षयन्ति ब्रह्मा भवति PĀNĪAT. Br. 5, 8, 1. तर्ष (von 1. तर्) Uñādis. 3, 62. m. 1) Floss, Boot. — 2) Meer Uóval. — 3) die Sonne Uñādivr. im SĀKṢHĪPTAS. ÇKDr. — Vgl. तर्षिण.

2. तर्ष (von तर्ष) m. 1) Durst; übertr. Begierde, Verlangen AK. 2, 9, 55, 1, 1, 7, 28. TRIK. 3, 3, 437. H. 393. an. 1, 15. MED. sh. 13. Riān-Tar. 3, 478. हृधिरं MBh. 12, 4296. तर्षकेदेा न भवति पुरुषयेह कल्मषात् । निवर्तते तदा तर्षः पापमत्तगतं यदा ॥ 7445. रामदर्शनवस्तर्षो भरतस्येव तस्य हि R. 2, 100, 3. मिथः कलिर्भूतोषो तर्षे तर्षचेतसाम् BHĀG. P. 8, 8, 38. अति 5, 8, 12. — 2) person. ein Sohn Arka's (der Sonne) von der Vāsanā BHĀG. P. 6, 6, 13.

तर्षणा (wie eben) n. Durst ĠATĀDE. im ÇKDr. Begierde, Verlangen: असदिन्द्रियं BHĀG. P. 3, 25, 7.

तर्षुल (wie eben) adj. voll von Verlangen, — Gier: ज्ञानेन्द्रियाणीन्द्रियार्थान्नापसर्पत्यतर्षुलम् ohne Begierde MBh. 12, 7762.

तर्ष्यावत् (von einem nicht nachweisbaren subst. तर्ष्या und dieses von तर्ष) adj. durstig RV. 10, 28, 10. — Vgl. तृष्यावत्.

तर्स n. P. 8, 3, 59, Vārtt. 2, Sch.

तर्ह (तृह्, तृह्) तर्हति (तर्हति Dhātup. 28, 58), तृषोढि, तृषोळि NAIÇH. 2, 19. Dhātup. 29, 18. P. 7, 3, 92. तृषोति, तृषोक्षि, तृषोळ्, तृहति; तृषोढु, तृषोळानि; अतृषोत् P., Sch. Vop. 14, 2. तर्हः; अतृहम् ved., अतर्हति Vop. 14, 2. अतृहत् Durgād. im ÇKDr.; तर्हते; तृह्, तृह् P. 6, 3, 111, Sch.

III. Theil.

zerschmettern, zermalmen, zerquetschen: यथामुं तृषाकां जनम् AV. 5, 8, 7. कुत्ररुमत्तृहम् 2, 31, 2. तृह्वा 19, 36, 5. तृषोढुनान्मत्यं भवस्य 8, 8, 11. इन्द्रो ह भूवामुरास्ततर्ह 11, 5, 7. वीरा ये तृह्यते मिथः 5, 17, 7, 10, 4, 18. कूटं स्म तृहत् RV. 10, 102, 4. वैलस्थानं परि तृह्का अश्वैरन् 1, 133, 1. TS. 1, 5, 8, 6. देवचक्रे यजमानस्य पाप्मानं तर्हती परिह्वेते ÇAT. Br. 12, 2, 2, 2. (रत्तो-सि) तृषोढु BHāt. 1, 19. तृषोक्षि 6, 39, 38, v. l. तृषोळानि डुराचाराः 20, 3. अतृषोत्कञ्चिक्त्रून् 17, 15. अतृहन् 12. अतर्हति 15, 36, v. l. तृहः तैमित्रिय-त्रिभिः 14, 35. — desid. तितृहति und तितर्हषति Siddh. K. 154, b, 5.

— वि dass.: वितृहणास्तिष्ठति TS. 2, 2, 44, 2. मिथो वि तृह्यन्तामराय्याः AV. 1, 28, 4.

तर्ह (von तर्ह) s. शत°.

तर्हणा (wie eben) adj. f. zerschmetternd, zermalmend: वृधमघशंसस्य तर्हणाम् RV. 7, 104, 4. दृषत्त्रिमेर्विद्यस्य तर्हणी AV. 2, 31, 1. — Vgl. दस्यु°.

तर्हि (von 1. तर्) adv. P. 5, 3, 20, 21. Vop. 7, 101. zu der Zeit, damals, in dem Augenblicke, dann, in dem Falle; scheint der älteren epischen Sprache ganz abzugehen: न मृत्युरासीदमृतं न तर्हि RV. 10, 129, 2. AV. 11, 8, 5, 12, 4, 13, 16. तर्हि — यदा 3, 13, 6. यद् — तर्हि TBh. 2, 1, 40, 1.

यत्र — तर्हि ÇAT. Br. 2, 1, 3, 3, 3, 11. रत्तोसि वा एनं तर्ह्यालभते यर्हि न ज्ञायते Ait. Br. 1, 16. यर्हि वाव वो मयार्थो भविता तर्ह्येव वो ऽहं पुनरा-गतास्मि 27. TS. 1, 7, 1, 2, 4, 3. — ÇAT. Br. 1, 6, 3, 17. 8, 1, 3. 11, 1, 1, 4, 5, 4, 11 u. s. w. TS. 2, 1, 2, 3. 4, 12, 2. TBh. 2, 2, 10, 1. Ait. Br. 3, 20, 23.

KĀND. Up. 2, 24, 2. PRAÇNOP. 4, 2. — BHĀG. P. 1, 8, 12. 3, 8, 32. 23, 12, 4, 24, 24, 6, 7, 10, 9, 4, 7. VET. 9, 3. यदा — तर्हि BHĀG. P. 3, 9, 32. 5, 8, 11, 7, 10, 8. यत्र — तर्हि 5, 10, 12. यदि — तर्हि Çāk. 113, 6, v. l. PĀNĪAT. 15, 23, 24, 9, 37, 18. 53, 20. BHĀG. P. 3, 16, 23. 9, 9, 32. KATHĀS. 23, 22. VID. 204. VET. 4, 12, 32, 18 (यदि — तर्हि तदा). ÇUK. 45, 3. PRAB. 18, 4, 100, 1.

Sch. zu P. 6, 4, 11. Sch. zu Kap. 1, 79. चेद् — तर्हि Sch. zu P. 3, 3, 132. Sch. zu Kap. 1, 99. SĪH. D. 3, 6, 16, 4, 8. तद्भावे तद्भावाच्चक्यं तर्हि Kap. 1, 43. उच्यतां तर्हि so sage man es (d. i. wenn dem so ist) Çāk. 31, 9.

88, 16. 113, 6. PĀNĪAT. 34, 1, 43, 25. 96, 12. HIT. 89, 1. KATHĀS. 7, 100, 10, 155, 12, 76, 13, 138. 24, 230. VET. 18, 14. 36, 7, 15. ÇUK. 44, 7. BHĀG. P. 4, 19, 32. 21, 24. PRAB. 25, 5, 46, 3. SĪH. D. 2, 6, 6, 8, 21, 2. न हि नजो न-पुंसकेन सामर्थ्यम् । केन तर्हि । भवतिना womit dann (wenn nicht mit नपु-सक)? PAT. zu P. 1, 1, 43. 2, 2, 4, 3, 1, 11. 4, 4, 55. 5, 2, 126. KĀÇ. zu P. 4, 1, 163. Siddh. K. zu P. 3, 2, 138. 4, 3, 144. तर्हि कथम् SĪH. D. 23, 19, 27, 14. प्रुक्ते किं किं ज्ञानासि । तर्हि कथय । ममानुवृषा भार्या कञ्चिदस्ति so

sage dann, d. i. wenn du es weisst, VET. 19, 16. — Vgl. एतर्हि, क-र्हि, यर्हि.

तल, तालयति und तलति (nach Vop.; vgl. Uóval. zu Uñādis. 3, 28) = प्रतिष्ठा und प्रतिष्ठाकरणा Dhātup. 32, 58. = प्रतिष्ठति d. i. व्रत-संपूर्णा KAVIKALPADR. im ÇKDr. तालयति तलति व्रतम् । संपूर्णं स्यादित्य-र्थः । Durgād. im ÇKDr. तल् gehen eine Sautra-Wurzel.

तल m. n. Siddh. K. 230, b, 8. 1) Fläche: शिलातलमाश्रित्य MBh. 3, 2412. प्रथे समशिलातले SUND. 4, 6. BHARTṢ. 3, 25. KUMĀRAS. 1, 56. Çāk. 171. SŪJAS. 3, 1. शालाम् — स्फाटिकप्रावृततलाम् Fwssboden R. 5, 13, 11.

प्रासादतलम् — श्रोत्राय् auf das flache Dach des Palastes MBh. 3, 2582. प्रासादमालाः — तलेः स्फाटिकसंकाशिरूपेताः R. 5, 10, 10. मुक्तामणितला-नि — भवनानि 50, 9. कर्म्यं BHARTṢ. 3, 81. Rr. 1, 1, 3. PRAB. 7, 5. मृडशयन-

18*